

Sociology of Education

Analyzing the Ambivalence Elements of Entrepreneurship in the Technical and Vocational Organization of the Country

Asiyeh Iri¹ , Maryam Taghvae Yazdi^{2*} , Saeed Saffarian Hamedani³

1. PhD student, Department of Higher Education Entrepreneurship, Sari branch, Islamic Azad University, Sari, Iran.
2. Associate Professor, Department of Educational Management, Sari Branch, Islamic Azad University, Mazandaran, Iran (Corresponding Author).
3. Assistant Professor, Department of Educational Management, Sari Branch, Islamic Azad University, Sari, Iran.

❖ **Corresponding Author Email:** m_taghvaeeyazdi@yahoo.com

Receive: 2024/02/05
Accept: 2024/03/17
Published: 2024/05/01

Keywords:

Ambivalence, Entrepreneurship, Ambivalence of Entrepreneurship, Technical and Vocational Organization.

Article Cite:

Iri A, Taghvae Yazdi M, Saffarian Hamedani S. (2024). Analyzing the Ambivalence Elements of Entrepreneurship in the Technical and Vocational Organization of the Country, *Sociology of Education*. 10(1): 172-182.

Purpose: Knowing the ambivalence elements of entrepreneurship in different organizations, especially the technical and vocational organization plays an important role in improving the state of this educational system. Therefore, the aim of this study was to analyzing the ambivalence elements of entrepreneurship in the technical and vocational organization of the country.

Methodology: In a descriptive research from type of correlation were analyzed the ambivalence elements of entrepreneurship. For this purpose, the research population was all the employees of technical and vocational organization of Golestan province with number of 500 people, which the sample size based on Cochran's formula was estimated to be 217 people, which these people were selected by simple random sampling method. The tool of the current research was the questionnaire of the ambivalence elements of entrepreneurship in the technical and vocational organization, which the data were analyzed with the methods of exploratory factor analysis and structural equation modeling in SPSS and Smart PLS software.

Findings: The findings of this study indicated that the ambivalent elements of entrepreneurship in technical and vocational organizations were included 14 elements of market orientation, market analysis, use of creativity, continuous problem solving, knowledge sharing, knowledge absorption capacity, strategic planning, continuous sourcing, flexible organization, continuous learning, managerial expertise, financial support, capable human resources, environment dynamism, ambivalence and the results that the factor load of all of them was higher than 0.50, the average variance extracted of all of them was higher than 0.60, and the Cronbach and combined reliability of all of them was higher than 0.80. Also, the model of analyzing the ambivalence elements of entrepreneurship in the technical and vocational organization of the country had a good fit and the coefficient of all paths was significant ($P < 0.05$).

Conclusion: According to the results of this study, it is necessary to plan to improve the ambivalence of entrepreneurship in the technical and vocational organization of the country through the identified elements.

<https://doi.org/10.22034/ijes.2024.2022254.1535>

<https://dorl.net/dor/20.1001.1.23221445.1401.15.1.1.0>

Creative Commons: CC BY 4.0

جامعه‌شناسی آموزش و پرورش

واکاوی عناصر دوسوتوانی کارآفرینی در سازمان فنی‌وحرفه‌ای کشور

آسیه ایری^۱، مریم تقوایی یزدی^{۲*}، سعید صفاریان همدانی^۳

۱. دانشجوی دکتری، گروه کارآفرینی آموزش عالی، واحد ساری، دانشگاه آزاد اسلامی، ساری، ایران.

۲. دانشیار، گروه مدیریت آموزشی، واحد ساری، دانشگاه آزاد اسلامی، مازندران، ایران (نویسنده مسئول).

۳. استادیار، گروه مدیریت آموزشی، واحد ساری، دانشگاه آزاد اسلامی، ساری، ایران.

✉ ایمیل نویسنده مسئول: m_taghvaecyazdi@yahoo.com

مقاله تحقیقاتی	چکیده
<p>دریافت: ۱۴۰۲/۱۱/۱۶</p> <p>پذیرش: ۱۴۰۲/۱۲/۲۷</p> <p>انتشار: ۱۴۰۳/۰۲/۱۲</p> <p>واژگان کلیدی: دوسوتوانی، کارآفرینی، دوسوتوانی، کارآفرینی، سازمان فنی‌وحرفه‌ای.</p> <p>استناد مقاله: ایری آ، تقوایی یزدی م، صفاریان همدانی ص. (۱۴۰۳). واکاوی عناصر دوسوتوانی کارآفرینی در سازمان فنی‌وحرفه‌ای کشور، جامعه‌شناسی آموزش و پرورش. ۱۰(۱): ۱۷۲-۱۸۲.</p>	<p>هدف: شناخت عناصر دوسوتوانی کارآفرینی در سازمان‌های مختلف به‌ویژه سازمان فنی‌وحرفه‌ای نقش مهمی در بهبود وضعیت این نظام آموزشی دارد. بنابراین، هدف این مطالعه واکاوی عناصر دوسوتوانی کارآفرینی در سازمان فنی‌وحرفه‌ای کشور بود.</p> <p>روش: در یک پژوهش توصیفی از نوع همبستگی اقدام به واکاوی عناصر دوسوتوانی کارآفرینی شد. برای این منظور جامعه پژوهش همه کارکنان سازمان فنی‌وحرفه‌ای استان گلستان به تعداد ۵۰۰ نفر بودند که حجم نمونه بر اساس فرمول کوکران ۲۱۷ نفر برآورد که این افراد با روش نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب شدند. ابزار پژوهش حاضر پرسشنامه عناصر دوسوتوانی کارآفرینی در سازمان فنی‌وحرفه‌ای بود که داده‌های حاصل از اجرای آن با روش‌های تحلیل عاملی اکتشافی و مدل‌یابی معادلات ساختاری در نرم‌افزارهای SPSS و Smart PLS تحلیل شدند.</p> <p>یافته‌ها: یافته‌های این مطالعه حاکی از آن بود که عناصر دوسوتوانی کارآفرینی در سازمان فنی‌وحرفه‌ای شامل ۱۴ عنصر بازارگرایی، تحلیل بازار، بهره‌گیری از خلاقیت، مسئله‌شناسی مستمر، اشتراک دانش، ظرفیت جذب دانش، برنامه‌ریزی استراتژیک، منبع‌یابی مستمر، سازماندهی منعطف، یادگیری مستمر، تخصص‌مدیریتی، حمایت مالی، منابع انسانی توانمند، پویایی محیط، دوسوتوانی و نتایج بود که بار عاملی همه آنها بالاتر از ۰/۵۰، میانگین واریانس استخراج‌شده همه آنها بالاتر از ۰/۶۰ و پایایی کرونباخ و ترکیبی همه آنها بالاتر از ۰/۸۰ محاسبه شدند. همچنین، مدل واکاوی عناصر دوسوتوانی کارآفرینی در سازمان فنی‌وحرفه‌ای کشور برازش مناسبی داشت و ضریب همه مسیرها معنادار بود. ($P < 0.5$)</p> <p>نتیجه‌گیری: طبق نتایج این مطالعه، برنامه‌ریزی جهت بهبود دوسوتوانی کارآفرینی در سازمان فنی‌وحرفه‌ای کشور از طریق عناصر شناسایی‌شده ضروری است.</p>

<https://doi.org/10.22034/ijes.2024.2022254.1535>

<https://dorl.net/dor/20.1001.1.23221445.1401.15.1.1.0>

Creative Commons: CC BY 4.0

مقدمه

سازمان آموزش فنی‌وحرفه‌ای کشور جمهوری اسلامی ایران با ایجاد زمینه‌های لازم برای تعلیم و تربیت نوجوانان و جوانان مستعد و علاقه‌مند به حرفه‌آموزی، بازآموزی، ارتقای مهارت شغلی در سطوح مختلف مهارتی، تربیت مدیران و سرپرستان، تربیت مربیان متخصص و ورزیده از طریق ایجاد مراکز فنی‌وحرفه‌ای، مراکز کارآموزی تکمیل مهارت و تخصص‌های ویژه، مرکز تربیت مربی، مراکز جوار کارخانه‌ها فعالیت می‌کند (Qanbari, Ebrahimi Sarv Oliya, Amiri, Bolo and Ghorbanizadeh, 2020). یکی از مهم‌ترین سازمان‌های آموزشی که به اعتبار نقشی مهم در تربیت نیروی انسانی موردنیاز جوامع دارد و به دلیل تحول‌ها و دگرگونی‌های روزافزونی که در عرصه دانش و فناوری صورت می‌گیرد مورد توجه قرار گرفته است، سازمان فنی‌وحرفه‌ای می‌باشد. از آنجایی که یکی از ابزارهای توسعه هر جامعه‌ای وابسته به سازمان فنی‌وحرفه‌ای است و عملکرد شغلی و کفایت اجتماعی از شاخص‌های مهم ارزیابی موفق این سازمان آموزشی می‌باشد، لذا بررسی نقش این سازمان در ایجاد مشاغل اهمیت زیادی دارد (Shaghozaei, Marziyeh and Nastezaei, 2018). آموزش فنی‌وحرفه‌ای شامل آموزش‌هایی است که برای ایجاد مهارت و توانایی جهت احراز شغل، حرفه و کسب‌وکار به افراد ارائه و کارآیی آنها را افزایش می‌دهد و موجب کاهش هزینه‌ها می‌گردد؛ به طوری که این آموزش‌ها در کشور ما (ایران) به صورت آموزش رسمی و غیررسمی شامل آموزش‌های متوسطه فنی‌وحرفه‌ای و کاردانش، کاردانی فنی‌وحرفه‌ای، علمی کاربردی، ضمن خدمت و مدیریت حرفه‌ای تخصصی و آموزش‌های کوتاه‌مدت برای سه سطح کارگر، تکنسین و مهندس ارائه می‌شود (Moradnezehadi, Jamshidi and Vahedi, 2022). وظیفه سازمان آموزش فنی‌وحرفه‌ای کشور انجام فعالیت‌هایی است که فرد را برای احراز شغل، حرفه و کسب‌وکار آماده کند یا کارآیی و توانایی او را افزایش دهد. این سازمان مانند پلی بین کارآموزان و بخش‌های تولیدی و صنعتی جامعه است و باید به تربیت نیروهایی بپردازد که بخش‌های تولید جامعه به آن نیاز دارند. با توجه به نقش موثر این سازمان در توسعه کشور به لحاظ صنعتی و اقتصادی بررسی عملکرد و کارآیی آن بسیار مهم می‌باشد. همچنین، عملکرد این سازمان موثر نخواهد بود مگر اینکه عملکرد صحیح کارآموزان و هنرآموزان را بهبود ببخشد (Ghanbari Ghaleroudkhani, Moazen Jamshidi and Hassanzadeh Samarin, 2019).

یکی از متغیرهای قابل بررسی در هر سازمانی به‌ویژه در سازمان‌های آموزشی مرتبط با صنعت (مانند سازمان فنی‌وحرفه‌ای) متغیر کارآفرینی است که به قبول مخاطره‌ها، تعقیب فرصت‌ها و ارضای نیازها و خواسته‌ها از طریق نوآوری اشاره دارد. به عبارت دیگر، کارآفرینی فرآیندی است که با شناسایی خدمت از سوی فردی ریسک‌پذیر و دارای تفکر و نگاه دوراندیشانه شروع و پس از طی مراحل مختلف از جمله ایده‌یابی، غربالگری ایده، امکان‌سنجی و تدوین طرح کسب‌وکار به تأسیس سازمان یا شرکت منتهی می‌شود و مدیریت آن را با توجه به همه ریسک‌ها می‌پذیرد (Khelifi, 2023). امروزه کارآفرینی یکی از منابع مهم و پایان‌ناپذیر همه جوامع بشری است و بسیاری از اقتصاددانان و متخصصان باور دارند که کارآفرینی بر اقتصاد از طریق ایجاد اشتغال و رشد اقتصادی تاثیر مثبتی دارد و از آن به‌عنوان موتور رشد و توسعه یاد می‌شود (Tandon, Chaudhary, Nijjer, Vilamova, Tekelas and Kaur, 2024). یکی از شاخص‌های توسعه در هر جامعه‌ای رشد و بهره‌برداری از توانایی‌ها و استعدادهای نیروی انسانی آن جامعه است؛ به طوری که جامعه زمانی قادر به توسعه خواهد بود که همه اعضای آن ظرفیت توسعه را داشته باشند که یکی از راهکارهای موثر در این زمینه تمرکز بر روی کارآفرینی است (Seyedbagheri, Amiran and Edalatian Shahriari, 2023). در واقع، کارآفرینی پاسخگویی به گسترش نیازهای جوامع است و بر همین اساس مقوله کارآفرینی به یکی از مباحث مهم جوامع تبدیل شده است که می‌تواند بسیاری از معضله‌ها و مشکل‌های جوامع فعلی از جمله بیکاری را حل و زمینه استفاده بهینه از استعدادها و قابلیت‌ها را فراهم آورد (Aslani, Vala and Nazem, 2023). کارآفرینی یک نگرش مدیریتی است که مفاهیمی چون نوآوری، انعطاف‌پذیری و پاسخگویی را در سایه درک فرصت‌های محیطی قرار می‌دهد (Zeng, Ren and Ning, 2022). در بیشتر کشورهای توسعه‌یافته و در حال توسعه مقوله کارآفرینی به‌عنوان اصلی‌ترین منبع توسعه در نظر گرفته می‌شود و بررسی روند آن حاکی است که اقتصاد تحت تاثیر کارآفرینی می‌باشد و کارآفرینان در توسعه اقتصادی و اجتماعی نقش مهم و برجسته‌ای دارند (Huang, Tao, Zhang and Ye, 2023). یکی از دلایل اصلی تمرکز بر کارآفرینی نیاز فزاینده جامعه برای بهره‌گیری از افراد خلاق و کارآفرین است که از طریق دیدگاه‌های نوین و تبدیل این دیدگاه‌ها به فعالیت‌های سودبخش روند توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی را تسریع بخشند و کارآفرینی شامل منبعی از انعطاف‌پذیری، نوآوری، خلق شغل و یک فرصت مناسب برای توجه جدی به توسعه حرفه‌ای تلقی می‌شود (Ghanbari, Zakariaei and Naserian, 2022).

کارآفرین فردی است که سازمانی را برای سود و رشد تأسیس و مدیریت می‌کند و از آن برای پیشبرد اهداف خود استفاده می‌نماید که چنین فردی باید دارای رفتارهای نوآورانه و کارآفرینانه باشد و از راهبردهای مدیریت استراتژیک بهره ببرد (Zhuang and Sun, 2023). پنج ویژگی اصلی افراد کارآفرین شامل موفقیت‌طلبی (تمایل به انجام کار بر اساس استانداردهای بالا جهت کسب موفقیت در موقعیت‌های مختلف)، خطرپذیری (پذیرش کارهایی که امکان شکست در آنها وجود دارد)، استقلال‌طلبی (علاقه به انجام و مدیریت کارها با تصمیم و سبک خودشان)، خلاقیت (خلق ایده‌های جدید ایجادکننده محصولات و خدمات جدید) و اراده یا کنترل درونی (داشتن کنترل درونی بر رویدادهای مختلف زندگی و قبول مسئولیت برنامه‌ریزی‌ها و اقدام‌ها) می‌باشد (Kerr, Kerr and Nanda, 2022). کارآفرینی موضوعی است که از اواخر قرن بیستم مورد توجه نظام‌های آموزشی کشورهای مختلف جهان قرار گرفت و از آن به‌عنوان موتور توسعه اقتصادی و اجتماعی در فرآیند توسعه یاد می‌شود (Tahmasebi, Jabari and Niazazari, 2021). مفهوم کارآفرینی با شتاب تحول‌های اقتصادی و اجتماعی در چند دهه اخیر ایجاد و در این راستا طیف وسیعی از تشکیلات فرهنگی و روزرسانی آموزشی موردنیاز برای رشد مشاغل مولد و مفید در قالب مفهوم کارآفرینی در حال رشد می‌باشند. به همین دلیل، برداشت و تفسیر مفاهیم کارآفرینی نه تنها در زمان‌های مختلف، بلکه در کشورهای مختلف و حتی رشته‌های مختلف بسیار گسترده و گاه متفاوت بوده است (Rouhi, Reshadatjoo).

and Vazife Doost, 2022). در قرن بیست و یکم، اهمیت کارآفرینی به‌عنوان عنصری برای ارتقای رشد اقتصادی شناخته می‌شود که تحقیق‌های برای یافتن چگونگی کمک کارآفرینی به رشد فعال انجام شده است و کارآفرینی بیشتر به‌عنوان فرآیند ایجاد چیزی جدید با ارزش با صرف زمان و تلاش لازم با در نظر گرفتن ریسک‌های مالی، روانی و اجتماعی همراه و دریافت پاداش‌های ناشی از رضایت‌های مالی و شخصی می‌باشد (Malekipour, 2022).

یکی از مباحث مهم درباره کارآفرینی، دوستوانی سازمانی است که به توانایی سازمان در اکتشاف و بهره‌برداری همزمان اشاره دارد و اکتشاف شامل جستجو، تمایز، آزمایش، نوآوری‌های بنیادین و جهشی، توسعه صلاحیت‌های جدید و امکان بازگشت‌های بلندمدت و بهره‌برداری شامل اصلاح و پالایش، کارایی، نوآوری‌های تدریجی، کاربست توانایی‌های فعلی سازمان و بازگشت‌های مطمئن و کوتاه‌مدت می‌باشد (Joo and Kim, 2022). واژه دوستوانی ابتدا توسط Duncan (1976) معرفی، اما سپس توسط March (1991) تشریح و مورد استقبال قرار گرفت که وی دوستوانی سازمانی را استفاده همزمان در اکتشاف و بهره‌برداری تعریف کرد (Iztchakov, 2024). یکی از مهم‌ترین چالش‌هایی که سازمان‌ها در محیط‌های پویا و پیچیده با آن مواجه هستند، ایجاد تعادل بین فعالیت‌های بهره‌برداری و اکتشاف است که می‌توند منجر به پیشرفت‌های تدریجی در سازمان شود که دوستوانی به‌دنبال همزمانی در بهره‌برداری و اکتشاف از طریق انسجام تلاش‌های یادگیری و نتایج یادگیری می‌باشد (Omrani, Karimi, ZandHessami and Seyed Naghavi, 2023). دوستوانی در مفهوم عام به توانایی فرد برای بهره‌برداری و انجام کارها با استفاده از هر دو دست اشاره دارد؛ به‌طوری که در نهایت، نتیجه یکسانی با هر یک از دست‌ها حاصل گردد و در مفهوم خاص به توانایی همزمان کشف منابع و موقعیت‌های موجود و آگاهی، کاوش و اقدام نسبت به تحول‌های محیط کسب‌وکار است؛ به‌طوری که بهره‌برداری مستلزم استفاده از فرصت‌های موجود و کاوش ناظر به نوآوری‌ها و تحول‌های محیطی کسب‌وکار و شکار فرصت‌های آینده می‌باشد (Darling, 2024). دوستوانی به سازمان اجازه می‌دهد که در شرایط پویا، رقابتی، متغیر و متحول امروزی کارآمد باشد، در حالی که انعطاف‌پذیری موردنیاز برای سازگاری با چالش‌ها و فرصت‌های جدید در محیط را به‌دست آورد. بنابراین، منطقی است که دوستوان نمودن سازمان‌ها در اولویت‌های سازمان جهت تحقق و دستیابی قرار گیرد (Baumgart-McFarland, Chiarello and Slay, 2022).

امروزه نقش کسب‌وکارهای کوچک و متوسط در توسعه و پیشرفت جوامع نقشی حیاتی و غیرقابل انکار دارد و سرمایه‌گذاری روی این نوع کسب‌وکارها به اقتصادی دانش‌محور منجر خواهد شد. از آنجایی که برای دستیابی به هر توسعه و پیشرفت ابتدا نیاز به پژوهش است، لذا لازم است تا درباره دوستوانی کارآفرینی پژوهش‌هایی صورت پذیرد. لازم به ذکر است که بررسی‌ها نشان داد که در زمینه دوستوانی کارآفرینی خلأهای بسیاری وجود دارد و پژوهشی در این زمینه یافت نشد و بر همین اساس، پژوهشگران پژوهش حاضر بر آن شدند تا اقدام به شناسایی عناصر دوستوانی کارآفرینی در یکی از سازمان‌های آموزشی بسیار مهم یعنی سازمان فنی‌و‌حرفه‌ای کشور کنند. نتایج این مطالعه می‌تواند به برنامه‌ریزان نظام آموزشی به‌ویژه در بخش سازمان فنی‌و‌حرفه‌ای کمک زیادی در شناخت وضعیت موجود در زمینه دوستوانی کارآفرینی نماید تا آنان با شناخت عناصر موثر در آن راهکارهایی جهت بهبود وضعیت آموزش سازمان فنی‌و‌حرفه‌ای از طریق دوستوانی کارآفرینی کنند. شناخت عناصر دوستوانی کارآفرینی در سازمان‌های مختلف به‌ویژه سازمان فنی‌و‌حرفه‌ای نقش مهمی در بهبود وضعیت این نظام آموزشی دارد. بنابراین، هدف این مطالعه واکاوی عناصر دوستوانی کارآفرینی در سازمان فنی‌و‌حرفه‌ای کشور بود.

روش‌شناسی پژوهش

در یک پژوهش توصیفی از نوع همبستگی اقدام به واکاوی عناصر دوستوانی کارآفرینی شد. در این مطالعه با توجه به هدف و ماهیت پژوهش از روش کمی استفاده شد که برای این منظور پرسشنامه محقق‌ساخته عناصر دوستوانی کارآفرینی در سازمان فنی‌و‌حرفه‌ای در معرض قضاوت نمونه‌های پژوهش قرار گرفت. برای این منظور جامعه پژوهش همه کارکنان سازمان فنی‌و‌حرفه‌ای استان گلستان به تعداد ۵۰۰ نفر بودند که حجم نمونه بر اساس فرمول کوکران ۲۱۷ نفر برآورد شد که این افراد با روش نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب شدند. در این روش نمونه‌گیری به هر یک از اعضای جامعه یک کد اختصاص داده شد و سپس با روش تصادفی تعداد ۲۱۷ نفر از آنها به‌عنوان نمونه انتخاب شدند.

ابزار پژوهش حاضر پرسشنامه عناصر دوستوانی کارآفرینی در سازمان فنی‌و‌حرفه‌ای بود. این پرسشنامه توسط پژوهشگران پژوهش حاضر بر اساس مبانی نظری و مصاحبه با تعداد از خبرگان آشنا به حیطه پژوهش طراحی شد که خبرگان روایی صوری آن را تایید و روایی محتوایی آن را ۰/۷۹ محاسبه نمودند. در این مطالعه برای پاسخگویی به هر گویه از طیف لیکرت پنج درجه‌ای از کاملاً موافقم با نمره پنج، موافقم با نمره چهار، نه موافقم و نه مخالفم با نمره سه، مخالفم با نمره دو و کاملاً مخالفم با نمره یک استفاده شد و نمره بالاتر به معنای بیشتر داشتن آن ویژگی و استفاده بیشتر از دوستوانی کارآفرینی در سازمان فنی‌و‌حرفه‌ای می‌باشد. در پژوهش حاضر از روش روایی سازه با محاسبه بار عاملی و همچنین از روایی همگرا با محاسبه میانگین واریانس استخراج‌شده برای بررسی روایی ابزار استفاده شد. افزون بر آن، از روش پایایی کرونباخ و ترکیبی برای بررسی پایایی ابزار استفاده شد.

برای انجام این مطالعه پس از مرور مبانی نظری و مصاحبه با تعدادی از خبرگان آشنا به حیطه پژوهش، پرسشنامه‌ای تحت عنوان عناصر دوستوانی کارآفرینی در سازمان فنی‌و‌حرفه‌ای طراحی شد. در مرحله بعد، لیست همه کارکنان سازمان فنی‌و‌حرفه‌ای استان گلستان و به هر یک از آنان یک کد اختصاص داده شد و در داخل یک کیسه انداخته شد. از میان آنها تعداد ۲۱۷ کد مربوط به ۲۱۷ نفر از کارکنان سازمان فنی‌و‌حرفه‌ای استان گلستان به روش تصادفی انتخاب و از آنان خواسته شد تا با دقت کامل به همه گویه‌های پرسشنامه محقق‌ساخته عناصر دوستوانی کارآفرینی در سازمان فنی‌و‌حرفه‌ای از کاملاً موافقم تا کاملاً مخالفم پاسخ دهند. برای آنان

تشریح و تبیین شد که هیچ پاسخ صحیح یا غلطی وجود ندارد و بهترین پاسخ، پاسخی است که گویای وضعیت واقعی موجود باشد. پس از تکمیل پرسشنامه مذکور از کارکنان سازمان فنی و حرفه‌ای استان گلستان شرکت‌کننده در پژوهش حاضر تقدیر و تشکر شد. داده‌های حاصل از اجرای پرسشنامه عناصر دوستوانی کارآفرینی در سازمان فنی و حرفه‌ای با روش‌های تحلیل عاملی اکتشافی و مدل‌یابی معادلات ساختاری در نرم‌افزارهای SPSS و Smart PLS تحلیل شدند.

یافته‌های پژوهش

ریزشی در نمونه‌های این پژوهش اتفاق نیفتاد و تحلیل‌ها برای ۲۱۷ نفر از کارکنان سازمان فنی و حرفه‌ای استان گلستان انجام شد. نتایج تحلیل عاملی اکتشافی پرسشنامه عناصر دوستوانی کارآفرینی در سازمان فنی و حرفه‌ای در جدول ۱ ارائه شد.

جدول ۱. نتایج تحلیل عاملی اکتشافی پرسشنامه عناصر دوستوانی کارآفرینی در سازمان فنی و حرفه‌ای

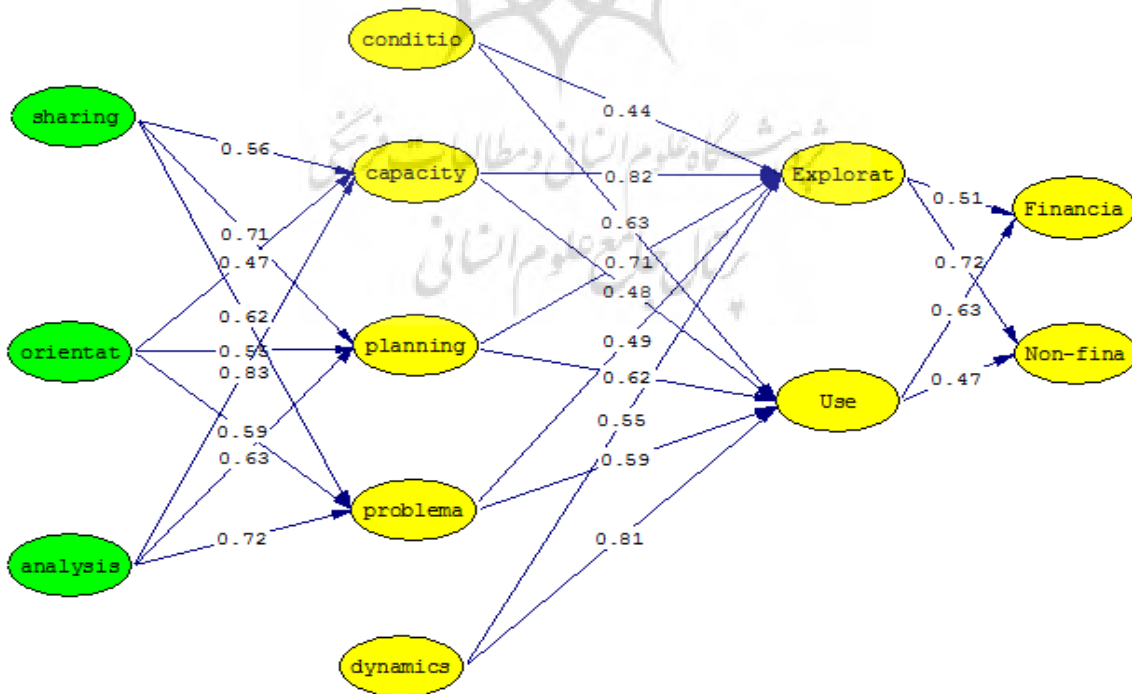
عناصر (مولفه)	بار عاملی	میانگین واریانس استخراج شده	پایایی کرونباخ	پایایی ترکیبی
بازارگرایی	۰/۵۶	۰/۶۷	۰/۸۶	۰/۸۹
تحلیل بازار	۰/۶۳	۰/۶۹	۰/۸۹	۰/۹۲
بهره‌گیری از خلاقیت	۰/۵۱	۰/۷۲	۰/۹۱	۰/۹۳
مسئله‌شناسی مستمر	۰/۷۲	۰/۶۴	۰/۹۲	۰/۹۴
اشتراک دانش	۰/۶۸	۰/۷۵	۰/۸۶	۰/۸۹
ظرفیت جذب دانش	۰/۶۴	۰/۷۱	۰/۸۴	۰/۸۷
برنامه‌ریزی استراتژیک	۰/۶۰	۰/۶۶	۰/۸۳	۰/۸۶
منبع‌یابی مستمر	۰/۵۷	۰/۶۵	۰/۸۵	۰/۸۹
سازماندهی منعطف	۰/۶۳	۰/۶۲	۰/۹۰	۰/۹۴
یادگیری مستمر	۰/۵۹	۰/۷۳	۰/۸۸	۰/۹۰
تخصص مدیریتی	۰/۵۲	۰/۷۴	۰/۹۱	۰/۹۳
حمایت مالی	۰/۶۲	۰/۷۰	۰/۹۳	۰/۹۶
منابع انسانی توانمند	۰/۶۰	۰/۶۱	۰/۹۲	۰/۹۵
پویایی محیط	۰/۵۴	۰/۶۶	۰/۸۹	۰/۹۱
دوستوانی	۰/۵۹	۰/۷۳	۰/۸۴	۰/۸۸
نتایج	۰/۵۲	۰/۷۴	۰/۸۶	۰/۸۹

طبق نتایج جدول ۱، عناصر دوستوانی کارآفرینی در سازمان فنی و حرفه‌ای شامل ۱۴ عنصر بازارگرایی، تحلیل بازار، بهره‌گیری از خلاقیت، مسئله‌شناسی مستمر، اشتراک دانش، ظرفیت جذب دانش، برنامه‌ریزی استراتژیک، منبع‌یابی مستمر، سازماندهی منعطف، یادگیری مستمر، تخصص مدیریتی، حمایت مالی، منابع انسانی توانمند، پویایی محیط، دوستوانی و نتایج بود که بار عاملی همه آنها بالاتر از ۰/۵۰، میانگین واریانس استخراج شده همه آنها بالاتر از ۰/۶۰ و پایایی کرونباخ و ترکیبی همه آنها بالاتر از ۰/۸۰ محاسبه شدند. نتایج شاخص‌های برازش مدل واکاوی عناصر دوستوانی کارآفرینی در سازمان فنی و حرفه‌ای در جدول ۲ ارائه شد.

جدول ۲. نتایج شاخص‌های برازش مدل واکاوی عناصر دوستوانی کارآفرینی در سازمان فنی‌وحره‌ای

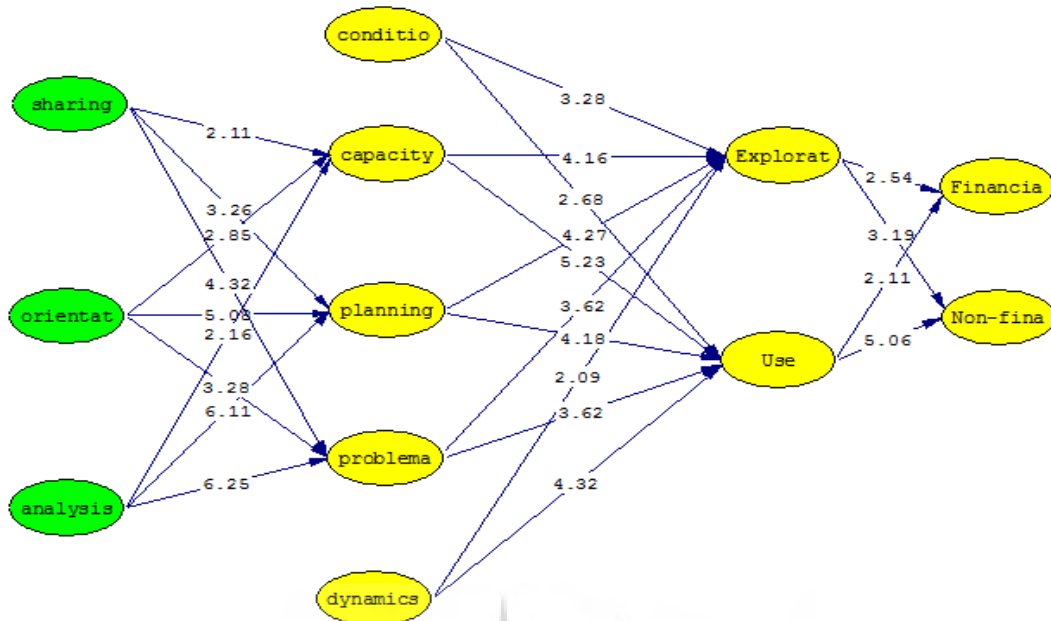
شاخص‌ها	RMSEA	X ² /df	IFI	NNFI	CFI	RMR	GFI
حداقل مقدار قابل قبول	< ۰/۰۸	< ۳	> ۰/۹۰	> ۰/۹۰	> ۰/۹۰	متمايل به صفر	> ۰/۹۰
بازارگرایی	۰/۰۷	۲/۲۳	۰/۹۱	۰/۹۳	۰/۹۶	۰/۰۰۲	۰/۹۵
تحليل بازار	۰/۰۶	۲/۷۹	۰/۹۲	۰/۹۶	۰/۹۴	۰/۰۰۹	۰/۹۷
بهره‌گیری از خلاقیت	۰/۰۵	۲/۷۵	۰/۹۵	۰/۹۲	۰/۹۳	۰/۰۰۱	۰/۹۱
مسئله‌شناسی مستمر	۰/۰۷	۲/۵۱	۰/۹۶	۰/۹۵	۰/۹۴	۰/۰۰۵	۰/۹۳
اشتراک دانش	۰/۰۵	۲/۵۲	۰/۹۴	۰/۹۶	۰/۹۱	۰/۰۰۳	۰/۹۶
ظرفیت جذب دانش	۰/۰۶	۲/۵۳	۰/۹۷	۰/۹۱	۰/۹۳	۰/۰۰۲	۰/۹۵
برنامه‌ریزی استراتژیک	۰/۰۷	۲/۵۱	۰/۹۳	۰/۹۳	۰/۹۸	۰/۰۰۳	۰/۹۱
منبع‌یابی مستمر	۰/۰۷	۲/۶۰	۰/۹۶	۰/۹۴	۰/۹۶	۰/۰۰۸	۰/۹۳
سازماندهی منعطف	۰/۰۶	۲/۵۲	۰/۹۴	۰/۹۲	۰/۹۴	۰/۰۰۱	۰/۹۲
یادگیری مستمر	۰/۰۶	۲/۴۸	۰/۹۳	۰/۹۱	۰/۹۱	۰/۰۰۱	۰/۹۱
تخصص مدیریتی	۰/۰۵	۲/۵۴	۰/۹۵	۰/۹۶	۰/۹۳	۰/۰۰۶	۰/۹۶
حمایت مالی	۰/۰۶	۲/۶۱	۰/۹۶	۰/۹۳	۰/۹۵	۰/۰۰۸	۰/۹۵
منابع انسانی توانمند	۰/۰۷	۲/۵۹	۰/۹۱	۰/۹۲	۰/۹۲	۰/۰۰۴	۰/۹۱
پویایی محیط	۰/۰۷	۲/۶۶	۰/۹۲	۰/۹۵	۰/۹۴	۰/۰۰۲	۰/۹۶
دوستوانی	۰/۰۶	۲/۴۸	۰/۹۶	۰/۹۱	۰/۹۶	۰/۰۰۱	۰/۹۵
نتایج	۰/۰۷	۲/۵۶	۰/۹۴	۰/۹۳	۰/۹۲	۰/۰۰۲	۰/۹۳

طبق نتایج جدول ۲، مدل واکاوی عناصر دوستوانی کارآفرینی در سازمان فنی‌وحره‌ای کشور برازش مناسبی داشت. نتایج مدل‌یابی معادلات ساختاری مدل واکاوی عناصر دوستوانی کارآفرینی در سازمان فنی‌وحره‌ای در شکل‌های ۱ و ۲ و جدول ۳ ارائه شد.

Chi-Square=152.36, df=67, P-value=0.00000, RMSEA=0.072

شکل ۱. نتایج مدل‌یابی معادلات ساختاری مدل واکاوی عناصر دوستوانی کارآفرینی در سازمان فنی‌وحره‌ای در حالت ضریب مسیر

Chi-Square=152.36, df=67, P-value=0.00000, RMSEA=0.072

شکل ۲. نتایج مدل‌یابی معادلات ساختاری مدل واکاوی عناصر دوستوانی کارآفرینی در سازمان فنی و حرفه‌ای در حالت معناداری
 جدول ۳. نتایج مدل‌یابی معادلات ساختاری مسیرها در مدل واکاوی عناصر دوستوانی کارآفرینی در سازمان فنی و حرفه‌ای

نتیجه	معناداری	آماره تی	ضریب مسیر	فرضیه‌ها
تایید	< ۰/۰۵	۲/۱۱	۰/۵۶	اشتراک دانش
تایید	< ۰/۰۵	۳/۲۶	۰/۷۱	اشتراک دانش
تایید	< ۰/۰۵	۴/۳۲	۰/۶۲	اشتراک دانش
تایید	< ۰/۰۵	۲/۸۵	۰/۴۷	بازارگرایی
تایید	< ۰/۰۵	۵/۰۸	۰/۵۵	بازارگرایی
تایید	< ۰/۰۵	۳/۲۸	۰/۵۹	بازارگرایی
تایید	< ۰/۰۵	۲/۱۶	۰/۸۳	تحلیل بازار
تایید	< ۰/۰۵	۶/۱۱	۰/۶۳	تحلیل بازار
تایید	< ۰/۰۵	۶/۲۵	۰/۷۲	تحلیل بازار
تایید	< ۰/۰۵	۳/۲۸	۰/۴۴	شرایط شرکت
تایید	< ۰/۰۵	۲/۶۸	۰/۶۳	شرایط شرکت
تایید	< ۰/۰۵	۴/۱۶	۰/۸۲	ظرفیت جذب دانش
تایید	< ۰/۰۵	۵/۲۳	۰/۴۸	ظرفیت جذب دانش
تایید	< ۰/۰۵	۴/۲۷	۰/۷۱	برنامه‌ریزی استراتژیک
تایید	< ۰/۰۵	۴/۱۸	۰/۶۲	برنامه‌ریزی استراتژیک
تایید	< ۰/۰۵	۳/۶۲	۰/۴۹	مسئله‌شناسی مستمر
تایید	< ۰/۰۵	۲/۱۶	۰/۵۹	مسئله‌شناسی مستمر
تایید	< ۰/۰۵	۲/۰۹	۰/۵۵	پویایی محیط
تایید	< ۰/۰۵	۴/۳۲	۰/۸۱	پویایی محیط
تایید	< ۰/۰۵	۲/۵۴	۰/۵۱	اکتشاف
تایید	< ۰/۰۵	۳/۱۹	۰/۷۲	بهره‌برداری

نتیجه	معناداری	آماره تی	ضریب مسیر	فرضیه‌ها		
تایید	$< 0/05$	۲/۱۱	۰/۵۶	ظرفیت جذب دانش	بر	اشتراک دانش
تایید	$< 0/05$	۳/۲۶	۰/۷۱	برنامه‌ریزی استراتژیک	بر	اشتراک دانش
تایید	$< 0/05$	۲/۱۱	۰/۶۳	مالی	بر	اکتشاف
تایید	$< 0/05$	۵/۰۶	۰/۴۷	غیرمالی	بر	بهره‌برداری

طبق نتایج شکل‌های ۱ و ۲ و جدول ۳، در مدل واکاوی عناصر دوستوانی کارآفرینی در سازمان فنی‌و حرفه‌ای کشور ضریب همه مسیرها معنادار بود ($P < 0/05$).

بحث و نتیجه‌گیری

دوستوانی بالا برای توسعه محصول جدید به این معنا است که سطح کلی سازمان در اکتشاف محصولات و خدمات علاوه بر بهره‌برداری بهره‌برداری از محصولات و خدمات می‌باشد و منجر به عملکرد بهتر گردد. زیرا سازمانی که می‌تواند محصولات و خدمات جدید را کشف کند و کالاهای موجود را بهبود ببخشد و بازار مشتریان را توسعه دهد. در مقابل، اگر سازمانی با توانایی خود برای بهبود محصولات و خدمات موجود تلاش کند، بازده دانش را که با بهره‌برداری از محصول حاصل می‌شود از دست دهد، سرعت توسعه محصولات و خدمات کاهش می‌یابد. با توجه به مطالب مطرح‌شده، هدف این مطالعه واکاوی عناصر دوستوانی کارآفرینی در سازمان فنی‌و حرفه‌ای کشور بود.

یافته‌های این مطالعه حاکی از آن بود که عناصر دوستوانی کارآفرینی در سازمان فنی‌و حرفه‌ای شامل ۱۴ عنصر بازارگرایی، تحلیل بازار، بهره‌گیری از خلاقیت، مسئله‌شناسی مستمر، اشتراک دانش، ظرفیت جذب دانش، برنامه‌ریزی استراتژیک، منبع‌یابی مستمر، سازماندهی منعطف، یادگیری مستمر، تخصص مدیریتی، حمایت مالی، منابع انسانی توانمند، پویایی محیط، دوستوانی و نتایج بود که بار عاملی همه آنها بالاتر از ۰/۵۰، میانگین واریانس استخراج‌شده همه آنها بالاتر از ۰/۶۰ و پایایی کرونباخ و ترکیبی همه آنها بالاتر از ۰/۸۰ محاسبه شدند. همچنین، مدل واکاوی عناصر دوستوانی کارآفرینی در سازمان فنی‌و حرفه‌ای کشور برآزش مناسبی داشت و ضریب همه مسیرها معنادار بود. با اینکه پژوهشی درباره دوستوانی کارآفرینی انجام نشده است، اما پژوهش‌هایی در این زمینه انجام شدند که در ادامه به صورت خلاصه تشریح می‌شوند.

Ghaderi Sheykhi Abadi, Nasiri, Afzali and Taajobi (2023) ضمن پژوهشی درباره نقش دوستوانی سازمانی مدارس در کارآفرینی سازمانی با میانجی‌گری رفتارهای تولیدی معلمان به این نتیجه رسیدند که دوستوانی سازمانی مدارس و رفتارهای تولید معلمان اثر مستقیم و مثبت بر کارآفرینی سازمانی و دوستوانی سازمانی مدارس به واسطه رفتارهای تولیدی معلمان اثر غیرمستقیم و مثبت بر کارآفرینی سازمانی داشت.

Akbari, Dehghanizade and Panahi (2022) ضمن پژوهشی درباره دوستوانی سازمانی بر جهت‌گیری کارآفرینانه سبز و عملکرد زیست‌محیطی با تاکید بر نقش تعدیل‌گر مسئولیت اجتماعی به این نتیجه رسیدند که دوستوانی سازمانی بر جهت‌گیری کارآفرینی سبز تاثیر دارد. جهت‌گیری کارآفرینی سبز بر عملکرد زیست‌محیطی تاثیر دارد، جهت‌گیری کارآفرینی سبز می‌تواند نقش میانجی را در تاثیرگذاری دوستوانی سازمانی بر عملکرد زیست‌محیطی ایفا کند و مسئولیت اجتماعی درک شده می‌تواند نقش تعدیل‌گری را در تاثیرگذاری دوستوانی سازمانی بر جهت‌گیری کارآفرینی سبز داشته باشد.

Razavi, Shahriyari and Ahmadpour Dariyani (2016) ضمن پژوهشی درباره تاثیر دوستوانی سازمانی بر کارآفرینی راهبردی به این نتیجه رسیدند که دوستوانی بر کارآفرینی راهبردی اثر مثبت و معناداری داشت، لذا تمرکز بر ارتقای دوستوانی سازمانی به توسعه و ارتقای کارآفرینی راهبردی در سازمان منجر می‌شود. در تبیین یافته‌های این مطالعه می‌توان گفت که ظهور بازارهای رقابتی و لزوم رشد و توسعه اقتصادی موجب توجه خاص جوامع به عملکرد سازمان‌ها شده است. سازمان‌های تولیدی از بخش‌های اصلی و پیشرو در رشد اقتصادی کشور هستند که با بقای طولانی‌مدت و ایجاد نوآوری در یک صنعت پویا موجب تغییرها و تحولاتی اقتصادی می‌شوند. بالا بودن نرخ شکست سازمان‌های تولیدی همواره نظر سیاست‌گذاران اقتصادی را به خود جلب کرده است و این سازمان‌ها برای داشتن عملکرد برتر باید نیازهای مشتریان فعلی خود را درک کنند و به آنها پاسخ دهند و علاوه بر آن باید نیازهای متغیر مشتریان و بازارهای در حال ظهور را نیز کشف کنند و خود را با آنها تطبیق دهند. تغییرها و تحولات سریع محیطی، سازمان‌ها را ملزم به کشف دانش جدید و کسب منابع موردنیاز جهت نوآوری‌های اکتشافی نموده است و بهره‌برداری از منابع و دانش موجود نیز رشد سازمان را امکان‌پذیر می‌سازد. نوآوری اکتشافی به توانایی سازمان در دستیابی، توسعه و اعمال دانش، منابع و مهارت‌های جدید اشاره دارد، در حالی که نوآوری بهره‌بردارانه، توانایی سازمان برای اصلاح و توسعه کاربردهای جدید دانش، منابع و مهارت‌های موجود می‌باشد که به بهبود مستمر در نوآوری کمک می‌کند و قابلیت یک سازمان در میزان به‌کارگیری همزمان دو رویکرد بالا دوستوانی نامیده می‌شود. سازمان‌های استفاده‌کننده از دوستوانی در ایجاد محصولات و خدمات و فرآیندهای نوآورانه موفق‌تر عمل می‌کنند و ضمن حفظ کسب‌وکار خود آن را بهبود نیز می‌بخشند. ضرورت توسعه و تنوع محصولات و خدمات سازمان‌های تولیدی را ملزم نموده که به اندازه کافی انعطاف‌پذیر باشند تا هم تهدیدهای غیرقابل پیش‌بینی و هم فرصت‌های موجود در آینده نامطمئن و محیط بی‌ثبات را مدیریت نمایند. بنابراین، دوستوانی کارآفرینی برای متناسب‌شدن با محیط پرتلاطم کسب‌وکار یکی از چالش‌های اساسی فراروی مدیران سازمان‌های امروزی است. برای تحقق دوستوانی کارآفرینی در سازمان فنی‌و حرفه‌ای کشور باید زیرساخت‌هایی مهیا شود که از جمله می‌توان به بازارگرایی، تحلیل بازار، بهره‌گیری از خلاقیت، مسئله‌شناسی مستمر، اشتراک دانش، ظرفیت جذب دانش، برنامه‌ریزی استراتژیک، منبع‌یابی مستمر، سازماندهی منعطف، یادگیری مستمر، تخصص مدیریتی، حمایت مالی، منابع

انسانی توانمند، پویایی محیط، دوست‌توانی و نتایج اشاره کرد. یکی از مسیرهای مهم دستیابی به دوست‌توانی از طریق کارآفرینی است و گرایش کارآفرینانه در سازمان با خلق رفتارها و اقدام‌های مناسب در جهت فرصت‌های موجود در بازار به نوآوری منتهی خواهد شد. سازمان‌ها باید با اتخاذ استراتژی‌های مناسب کشف و به‌کارگیری دانش هم‌درصد حفظ و بهبود موقعیت خود در بازارهای فعلی بوده و هم با شناسایی فرصت‌ها برای دستیابی به بازارهای جدید گام بردارند.

هر پژوهشی دارای محدودیت‌هایی است و مطالعه حاضر نیز از این قضایه مستثنی نیست. یکی اینکه این پژوهش مقطعی بود و پژوهش‌های آتی می‌توانند طولی باشند و فرآیند ترکیب گرایش به کارآفرینی و قابلیت‌های پویا و تاثیر توسعه دوست‌توانی در دستیابی به عملکرد برتر را بررسی نمایند. این پژوهش در سازمان‌های فنی‌و‌حرفه‌ای کشور انجام و پیشنهاد می‌شود که این پژوهش در سازمان‌های صنعتی و خدماتی به تفکیک انجام و نتایج آنها با یکدیگر مقایسه گردد. با توجه به محدود بودن برخی مفاهیم پژوهش حاضر از جمله دوست‌توانی کارآفرینی در حوزه ادبیات نظری پیشنهاد می‌شود که در این زمینه پژوهش‌ها و مطالعه‌های بیشتری انجام شود. طبق نتایج این مطالعه، برنامه‌ریزی جهت بهبود دوست‌توانی کارآفرینی در سازمان فنی‌و‌حرفه‌ای کشور از طریق عناصر شناسایی شده ضروری است. بنابراین، به مدیران سازمان‌های دانش‌بنیان پیشنهاد می‌شود تا با ایجاد قابلیت‌های نوآوری و توسعه خلاقیت در سازمان، ایجاد قابلیت‌های ارتباطی و توسعه روابط پایدار با ذینفعان، توسعه قابلیت‌های اطلاعاتی و استفاده از داده‌های سازمانی و استقرار نظام‌های اطلاعاتی در جهت بهبود فرآیند کارآفرینی راهبردی، عملکرد سازمان و دوست‌توانی کارآفرینی اقدام کنند تا این روند منجر به ایجاد ارزش و مزیت رقابتی در کسب‌وکار گردد. همچنین، پیشنهاد می‌شود که در محیط‌های آشفته جهت عملکرد بهتر سازمان‌ها از عناصر دوست‌توانی کارآفرینی بهره‌برداری گردد و زمینه برای تحقق آنها فراهم شود.

موازین اخلاقی

در پژوهش حاضر تلاش شد تا همه موازین اخلاقی رعایت گردد.

تشکر و قدردانی

در مطالعه حاضر، پس از تکمیل پرسشنامه از کارکنان سازمان فنی‌و‌حرفه‌ای استان گلستان شرکت‌کننده در پژوهش حاضر تقدیر و تشکر شد.

مشارکت نویسندگان

نویسندگان این مطالعه تقریباً سهمی برابر در فعالیت‌های پژوهش داشتند.

تعارض منافع

هیچ تعارض منافی وجود نداشت.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

References

- Akbari P, Dehghanizade M, Panahi M. (2022). The effect of organizational ambidexterity on green entrepreneurial orientation and environmental performance with an emphasis on the moderating role of perceived social responsibility of the company. *Journal of Sustainable Human Resource Management*, 4(7): 263-281. (In Persian) doi: 10.22080/shrm.2023.24548.1408
- Aslani E, Vala R, Nazem F. (2023). Provide a model of entrepreneurship-based curriculum in secondary school (Case study: Secondary schools in Alborz province). *Sociology of Education*, 9(2): 1-12. (In Persian) doi: 10.22034/ijes.2021.541983.1184
- Baumgart-McFarland M, Chiarello E, Slay T. (2022). Reluctant Saviors: Professional ambivalence, cultural imaginaries, and deservingness construction in naloxone provision. *Social Science & Medicine*, 309: 115230. doi: 10.1016/j.socscimed.2022.115230
- Darling J. (2024). Governing through partnership: Strategic migration partnerships and the politics of enrolment and ambivalence. *Political Geography*, 108: 103041. doi: 10.1016/j.polgeo.2023.103041
- Ghaderi Sheykhi Abadi M, Nasiri F, Afzali A, Taajobi M. (2023). The role of organizational ambidexterity of schools in organizational entrepreneurship by mediating teachers' productive behaviors (Case study: Technical and Vocational Schools of Tehran province). *Managing Education in Organizations*, 12(2): 175-200. (In Persian) doi: 10.52547/MEO.12.2.175
- Ghanbari Ch, Zakariaei M, Naserian J. (2022). Identifying the effective challenges and indicators in entrepreneurial attitudes in the contents of elementary textbooks. *Sociology of Education*, 8(2): 113-122. (In Persian) doi: 10.22034/ijes.2021.541983.1184
- Ghanbari Ghaleroudkhani F, Moazen Jamshidi MH, Hassanzadeh Samarin T. (2019). The effect of perceived social value on super ego performance in Guilan Technical & Vocational Organization. *Organizational Culture Management*, 17(1): 103-123. (in Persian) doi: 10.22059/jomc.2019.139006.1006679
- Huang Z, Tao Y, Zhang Q, Ye Y. (2023). The road to entrepreneurship: The effect of China's broadband infrastructure construction. *Economic Analysis and Policy*, 80: 1831-1847. doi: 10.1016/j.eap.2023.11.004
- Itzchakov G, Reis HT, Rios K. (2024). Perceiving others as responsive lessens prejudice: The mediating roles of intellectual humility and attitude ambivalence. *Journal of Experimental Social Psychology*, 110: 104554. doi: 10.1016/j.jesp.2023.104554
- Joo HJ, Kim T. (2022). Ambivalence toward bureaucracy: responses from Korean school principals. *International Journal of Educational Management*, 36(3): 311-324. doi: 10.1108/IJEM-01-2021-0020
- Kerr SP, Kerr WR, Nanda R. (2022). House prices, home equity and entrepreneurship: Evidence from U.S. census micro data. *Journal of Monetary Economics*, 130: 103-119. doi: 10.1016/j.jmoneco.2022.06.002
- Khelifi S. (2023). Informal university entrepreneurship: The missing link in transition higher education systems. *International Journal of Educational Development*, 97: 102725. doi: 10.1016/j.ijedudev.2023.102725
- Lupina-Wegener AA, Liang S, Van Dick R, Ullrich J. (2020). Multiple organizational identities and change in ambivalence: the case of a Chinese acquisition in Europe. *Journal of Organizational Change Management*, 33(7): 1253-1275. doi: 10.1108/JOCM-08-2019-0260
- Malekipour A. (2022). The entrepreneurship competencies: Neglected curriculum in teacher education. *Iranian Journal of Educational Sociology*, 5(4): 185-199. doi: 10.61186/ijes.5.4.185
- Moradnezehadi H, Jamshidi M, Vahedi M. (2022). Identifying the most important drivers affecting the re-engineering of organizational structure of the country's technical and vocational education organization with a future study approach. *Journal of Skill Training*, 10(39): 7-38. (In Persian)
- Omrani M, Karimi A, ZandHessami H, Seyed Naghavi MA. (2023). Drawing a scientific map of the field of ambidextrous leadership with a bibliometric approach. *Iranian Journal of Educational Sociology*, 6(2): 203-211. doi: 10.61186/ijes.6.2.203
- Qanbari H, Ebrahimi Sarv Oliya MH, Amiri M, Bolo Q, Ghorbanizadeh V. (2020). Identifying the factors and indicators for evaluating the performance of the Technical and Vocational Education Organization of the country. *Quarterly Research Journal of Technical and Vocational University*, 17(3): 13-28. (In Persian) doi: 10.48301/kssa.2020.125540
- Razavi SM, Shahriyari S, Ahmadpour Dariyani M. (2016). The effect of organizational ambidexterity on strategic entrepreneurship. *Journal of Entrepreneurship Development*, 8(4): 767-786. (In Persian) doi: 10.22059/jed.2016.58804

- Rouhi H, Reshadatjoo H, Vazife Doost H. (2022). Identifying dimensions and components of sustainable entrepreneurship based on entrepreneurial competencies in the country's insurance businesses: A qualitative research. *Iranian Journal of Educational Sociology*, 5(2): 99-109. doi: 10.61186/ijes.5.2.99
- Seyedbagheri S, Amiran H, Edalatian Shahriari J. (2023). Identifying the dimensions and components of the entrepreneurship development model in the country's higher education system. *Iranian Journal of Educational Sociology*, 6(4): 210-222. doi: 10.61186/ijes.6.4.210
- Shaghozaei F, Marziyeh A, Nastezaei N. (2018). The relationship of professional ethics with social competence and job performance case study: Staff of Zahedan Technical and Vocational Training Organization. *Public Management Researches*, 11(39): 113-134. (In Persian) doi: 10.22111/jmr.2018.4013
- Tahmasebi H, Jabari N, Niazazari K. (2021). Presenting an entrepreneurial intelligence model in high school students in the Western Region of Golestan province. *Sociology of Education*, 6(2): 224-233. (In Persian) doi: 10.22034/ijes.2021.526334.1011
- Tandon A, Chaudhary S, Nijjer S, Vilamova S, Tekelas F, Kaur P. (2024). Challenges in sustainability transitions in B2B firms and the role of corporate entrepreneurship in responding to crises created by the pandemic. *Industrial Marketing Management*, 118: 93-109. doi: 10.1016/j.indmarman.2024.01.019
- Zeng J, Ren J, Ning Z. (2022). Mediating effect of corporate social responsibility-based entrepreneurship on environmental improvement: Evidence from 475 heavy-polluting enterprises. *Journal of Business Research*, 149: 506-517. doi: 10.1016/j.jbusres.2022.05.014
- Zhuang J, Sun H. (2023). Impact of institutional environment on entrepreneurial intention: The moderating role of entrepreneurship education. *The International Journal of Management Education*, 21(3): 100863. doi: 10.1016/j.ijme.2023.100863

